

DŽEJMS PATERSON

ČETIRI
SLEPA MIŠA

Prevela
Milica Cvetković

■ Laguna ■

Naslov originala

James Patterson
FOUR BLIND MICE

Copyright © 2002 by James Patterson
This edition published by arrangement with Littl, Brown and
Company, New York, New York, USA. All rights reserved.
Translation copyright © 2012 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*Na stopedesetogodišnjicu osnivanja koledža Menhetn.
Napred „džasperi“!*

*Ovaj roman je posvećen i Meri Džordan,
koja drži sve u svojim rukama – baš sve.*

Jeste li u životu videli ovako nešto...

Prolog

VIŠESTRUKO UBISTVO *PLAVA DAMA*

Glava 1

MARK ŠERMAN, okružni javni tužilac za okrug Kamberlend u Severnoj Karolini, odgurnuo se od stola optužbe na staroj drvenoj stolici s rukohvatima i jezivom škripom zaparao gotovo potpunu tišinu sudnice.

Zatim je ustao i polako prišao pregradi s porotnicima, gde su devet žena i tri muškarca – šestoro belaca i šestoro Afroamerikanaca – s nestrpljenjem čekali njegove reči. Voleli su ga. Šerman je to znao, čak i očekivao. Znao je i da je već dobio u ovom uzbudljivom suđenju za ubistvo, čak i pre provokativne završne reči koju se spremao da izgovori.

No on će svoje zaključke svejedno izneti. Smatrao je potrebnim da narednik Elis Kuper snosi odgovornost za svoje zločine. To vojno lice je počinilo najgnusnije i najkukavičnije trostruko ubistvo u celokupnoj istoriji okruga Kamberlend u Severnoj Karolini. Ubistvo poznato kao *Plava dama*. Stanovnici okruga očekuju da Šerman kazni Elisa Kupera, koji je slučajno crnac, i Šerman ih neće razočarati.

Javni tužilac je počeo: „Ovi poslom se bavim već podugo – tačnije sedamnaest godina. Za sve to vreme nikad se nisam

sreo s ubistvom kakvo je prošlog decembra počinio optuženi narednik Elis Kuper. Ono što je započelo kao ljubomorni gnev uperen prema jednoj žrtvi – Tanji Džekson, pretvorilo se u besramno krvoproliće tri žene. Sve tri supruge, sve tri majke. Te žene su imale ukupno jedanaestoro dece, naravno pored tri ožalošćena muža i bezbroj drugih članova porodice, suseda i bliskih prijatelja.

Sudbonosno veče je bilo 'žensko veče' Tanje Džekson, Barbare Grin i Morin Bruno jednog petka. Dok su im se muževi rasonodili uobičajenom partijom karata u bazi Fort Breg, one su se našle da se iskreno ispričaju, nasmeju i uživaju u prisnom društvu. Vidite, Tanja, Barbara i Morin su bile prisne prijateljice. Tog petka uveče okupile su se u domu Džeksonovih, gde su Tanja i Abraham podizali svoje četvoro dece.

Oko deset sati, pošto je u bazi popio bar šest čaša alkoholnog pića, narednik Kuper se uputio kući Džeksonovih. Kao što ste čuli u izjavama pod zakletvom, narednika Kupera je pred njihovim ulaznim vratima videlo dvoje suseda. Dozivao je gospođu Džekson.

Onda je narednik Kuper provalio u kuću. Randalovim nožem za preživljavanje, lakim oružjem omiljenim u posebnim jedinicama vojske Sjedinjenih Država, napao je ženu koja je odbila njegovo nabacivanje. Tanju Džekson je ubio na mestu, jednim udarcem bodeža.

Tad je narednik Kuper potegao nož na tridesetjednogodišnju Barbaru Grin. Na kraju i na Morin Bruno, koja umalo nije pobešla iz te klanice, ali ju je Kuper uhvatio pred vratima. Sve tri žene ubijene su udarcima koje je zadao snažan muškarac, obučen za borbu prsa u prsa u centru za posebne zadatke *Džon F. Kenedi*, sedištu specijalnih jedinica vojske.

Nož za preživljavanje identifikovan je kao lično vlasništvo narednika Kupera, smrtonosno oružje koje je čuvao još od početka sedamdesetih godina dvadesetog veka, kad se vratio iz Vijetnama. Na nožu su nađeni otisci narednika Kupera.

Njegovi otisci su nađeni i na odeći gospođe Džekson i gospođe Grin. DNK iz čestica kože nađenih pod noktima gospođe Džekson odgovara naredniku Kuperu. Na mestu zločina nađene su i njegove vlasi. Na tavanu Kuperove kuće otkriveno je samo oružje kojim je izvršeno ubistvo. Kao i ona jadna 'ljubavna pisma' koja je pisao Tanji Džekson – vraćena *neotvorena*.

Videli ste nezamislive slike onoga što je narednik Kuper učinio tim trima ženama. Kad ih je ubio, obojio im je lica morbidnom plavom bojom. Obojio im je grudi i stomake. Užasno i izvitopereno. Kao što rekoh, to su najgora ubistva s kojima sam se susreo. Jasno vam je da postoji samo jedna presuda. Presuda glasi *kriv je!* Uklonite ovo čudovište!“

Iznenada je narednik Elis Kuper ustao za stolom odbrane. Začuo se glasan uzdah u publici. Narednik je bio visok metar i devedeset tri i snažne građe. S pedeset pet godina, u pojasu je i dalje imao osamdeset centimetara, isto onoliko kao i kad se, kao osamnaestogodišnjak, prijavio u vojsku. Na sebi je imao svečanu zelenu uniformu, a na grudima, među medaljama, i Purpurno srce, Krst za izuzetne zasluge i Srebrnu zvezdu. Bio je upečatljiva pojava, čak i u okolnostima kad mu se sudilo za ubistva, a progovorio je jasnim, prodornim glasom.

„Nisam ubio Tanju Džekson niti druge dve sirote žene. Te večeri nisam ulazio u tu kuću. Nisam bojiio leševe u plavo. Nikad nikog nisam ubio, osim za svoju zemlju. Nisam ubio te žene. Nevin sam! Za ime boga, pa ja sam ratni heroj!“

Narednik Kuper je preskočio ogradicu pred sudom i u trenu se našao pred Markom Šermanom pa ga oborio udarcem u lice i grudi.

„Ti si lažov, lažov!“, vikao je Kuper. „*Zašto se trudiš da me ubiješ?*“

Kad je sudničko obezbeđenje konačno odvojilo Kupera, tužiocu su košulja i sako bili iscepani, a lice krvavo.

Mark Šerman se jedva uspravio pa se opet okrenuo poroti. „Trebali li išta da dodam? Presuda glasi *kriv je*. Uklonite ovo čudovište.“

Glava 2

PRAVE UBICE su se pomalo izložile opasnosti prisustvujući završnom danu suđenja u Severnoj Karolini. Želeli su da vide kraj priče, nisu hteli da ga propuste.

Tomas Starki je bio vođa grupe. Nekadašnji pukovnik vojnih specijalnih jedinica je tako izgledao, hodao i govorio.

Braunli Haris mu je bio podređeni a još pun poštovanja prema pukovniku Starkiju, isto onako kao što je bio u Vijetnamu, isto onako kao što je bio od prvog dana ili će – pre – biti do smrti.

Voren Griffin je i dalje bio „klinja“, što je pomalo smešno jer je već imao četrdeset devet godina.

Porota se vratila s razmatranja za manje od dva i po sata i donela presudu o krivici. Država Karolina će zbog ubistava izvršiti smrtnu kaznu nad narednikom Elisom Kuperom.

Okružni javni tužilac je sjajno obavio posao – optužio je nevinog čoveka.

Trojica ubica su ušla u tamnoplavi džip parkiran u uskoj uličici blizu suda.

Tomas Starki je upalio motor velikog vozila. „Ima li gladnih?“, upitao je.

„Žednih“, kazao je Haris.

„Napaljenih“, rekao je Griffin i nasmejao se svojim frkativim smehom.

„Hajde nešto da pojedemo i popijemo – a onda možda nađemo i neke ženske. Šta kažete? Da proslavimo veliku današnju pobedu. *Za nas!*“, uzviknuo je pukovnik Starki udaljivši se ulicom od suda. „*Za tri slepa miša.*“

Deo I

POSLEDNJI SLUČAJ

Glava 3

SIŠAO SAM TOG JUTRA oko sedam na doručak i za kuhinjskim stolom zatekao Nanu i decu. Kako je mali Aleks prohodao, u kuhinji je opet sve bilo „pod ključem“. Na sve strane je bilo plastičnih brava, reza i štitnika za utičnice. Od dečjeg čavrljanja, zveckanja kašika po činijama s pahuljicama i Dejmonovog upućivanja mlađeg brata u tajne ispuštanja čudnih zvukova ustima, kuhinja je bila bučna gotovo kao policijska stanica subotom uveče.

Deca su jela nekakve žitarice sa čokoladom u čokoladnom mleku. Zadrhtao sam pri samoj pomisli na svu tu čokoladu od ranog jutra. Nana i ja smo doručkovali jaja na oko s tostom od dvanaest žitarica.

„Kako je ovo lepo“, rekao sam prionuvši na kafu i jaja. „Ne nameravam da ga kvarim pominjući čokoholični doručak koji dvoje moje drage dece jedu za jutarnji obrok.“

„Upravo si ga pomenuo“, dobacila je spremno Dženi.

Namignuo sam joj. Danas nije mogla da mi pokvari raspoloženje. Uhvaćen je ubica čuven po nadimku Veliki Mozak i

sad tavori u zatvoru s posebnim obezbeđenjem u Koloradu. Moj dvanaestogodišnji sin Dejmon napreduje – i kao đak i kao član Hora vašingtonskih dečaka. Dženi je počela da se bavi slikanjem u ulju i vodi dnevnik u kome, za devojčicu njenog uzrasta, ima sasvim dobro napisanih i nacrtanih stvarčica. Mali Aleks iskazuje svoju ličnost – divno trinaestomesečno dete koje samo što je prohodalo.

Nedavno sam upoznao detektiva Džemilu Hjuz i želim da s njom provodim što više vremena. Danas nameravam da se vidim s načelnikom detektiva Džordžom Pitmanom i dam otkaz u vašingtonskoj policiji. Posle otkaza nameravam da se odmaram nekoliko meseci.

Posle bih mogao da otvorim privatnu praksu kao psiholog ili možda da se ubacim u FBI. Iz Biroa sam dobio istovremeno laskavu i primamljivu ponudu.

Na kuhinjskim vratima se začulo glasno kucanje. Onda su se vrata otvorila. Na njima je stajao Džon Sampson. Znao je šta se spremam da uradim pa je verovatno došao da mi pruži podršku.

Ponekad sam tako naivan da mi je od toga zlo.

Glava 4

„ZDRAVO, ČIKA DŽONE“, pozdravili su ga Dejmon i Dženi uglas pa se iscerili kao blesavi, što umeju da rade pred veličinama kakvom smatraju Džona Sampsona.

Džon je otišao do frižidera da prouči Dženino najnovije umetničko delo. Trudila se da kopira likove iz stripa Arona Makgrudera, koji je počeo da ih piše i crta za Univerzitet Merilend a sad izlazi u nizu novina. Ceo frižider nam je oblepljen Hjuijem i Rajlijem Frimanom, Cezarom i Džezmin Diboa.

„Džone, hoćeš li i ti jaja? Mogu da ti napravim kajganu sa sirom, baš kao što voliš“, ponudila je Nana i već ustala. Sve bi učinila za Sampsona. Tako je od njegove desete godine, kad smo počeli da se družimo. Sampson joj je kao sin. Roditelji su mu bili po zatvorima dok je odrastao, pa ga je uglavnom Nana podigla.

„Ne, ne“, presekao ju je on i dao joj znak da sedne – ali kad je već prišla štednjaku, rekao je: „Da, kajganu, Nano. Prijaće mi i ražani tost. Umirem od gladi, a ti praviš najbolji doručak.“

„Istina“, zakikotala se ona i upalila plotne. „Sreća tvoja što sam ja žena *starog* kova. Sreća vaša.“

„Svesni smo toga, Nano.“ Sampson se nasmešio. Okrenuo se deci. „Treba da razgovaram s vašim ocem.“

„Danas odlazi u penziju“, rekla je Dženi.

„I ja sam to čuo“, rekao je Sampson. „Priča se po čitavom gradu, piše na naslovnoj strani *Posta*, verovatno će biti i u emisiji *Tudej*.“

„Čuli ste čika Džona“, rekao sam deci. „Tutanj. Volim vas. Brzo!“

Dženi i Dejmon su prevrnuli očima i ošinuli nas pogledom, ali su ustali od stola, skupili knjige u rančeve i spremili se na šetnju kroz pet blokova do škole *Sodžerner Trus* u Petoj ulici.

„I ne pomišljajte da tek tako izađete na vrata. *Poljupci*“, rekao sam.

Vratili su se i poslušno poljubili Nanu i mene. Zatim su poljubili i Sampsona. Uopšte me ne zanima šta se događa u ovom hladnom, bezosećajnom postmodernističkom svetu, u našoj kući se ovako ponaša. Bin Ladena verovatno nisu dovoljno ljubili kad je bio dete.

„Nešto me muči“, kazao je Sampson čim su deca izašla.

„Treba li ja to da čujem?“, pitala je Nana stojeći uz štednjak.

„Naravno“, odgovorio joj je Džon. „Nano, Alekse, oboma sam vam pričao o svom dobrom drugu iz vojske. Zove se Elis Kuper i dan-danas je u vojsci. To jest, bio je. Osudili su ga za ubistvo tri žene van baze. Ništa o tome nisam znao dok nisu počeli da me zovu zajednički prijatelji. Njega je bilo sramota sam da mi se javi. Nije hteo da saznam. Alekse, ostalo mu je samo oko tri nedelje do izvršenja smrtne kazne.“

Zagledao sam se Sampsonu u oči. Tamo sam video čak i više tuge i nemira nego obično. „Šta hoćeš da uradim, Džone?“

„Pođi sa mnom u Severnu Karolinu. Razgovaraj s Kupe-rom. Nije on ubica. Znam tog čoveka skoro kao i tebe. Elis Kuper nikoga nije ubio.“

„Znaš da moraš ići sa Džonom“, rekla je Nana. „Neka ti to bude poslednji slučaj. Moraš mi to obećati.“

Obećao sam joj.

Glava 5

U JEDANAEST SATI tog prepodneva Sampson i ja smo se već vozili putem I-95, zaglibljeni među kolonama užurbanih kamiona što su brektali ispuštajući dim. Doduše, vožnja nam je poslužila da se ispričamo. Obojica smo više od mesec dana bila u gužvi a navikli smo da vodimo duge razgovore. Tako je otkad smo odrastali u Vašingtonu. Zapravo, jedino smo se razdvojili kad je Sampson služio dvostruki vojni rok u Jugoslovenskoj Aziji a ja na *Džordžtaunu*, pa na *Džonsu Hopkinsu*.

„Pričaj mi o tom drugaru iz vojske“, rekao sam. Ja sam vozio, a Sampson je povukao suvozačko sedište do kraja unazad. Kolenima je dodirivao tablu. Učinilo mi se da mu je udobno.

„Kuper je već bio narednik kad smo se upoznali, a mislim da je znao da će to zauvek i ostati. Nije mu smetalo, voleo je vojsku. Obojica smo bili u Bregu. Tad je Kuper bio instruktor. Jednom me je držao na dužnosti četiri vikenda zaredom.“

Frknuo sam. „Jeste li se tad zbližili? Zajednički vikendi u kasarni?“